

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА ЛЮБА МАРИНОВА
НА ТЕМА:

ПРИИВЪРЗАНОСТ И ЛИЧНОСТОВИ ОСОБЕНОСТИ

Дисертацията е с обем 249 страници. Текстът е онагледен с една таблица и са приложени 12 профилни бланки. Дисертацията съдържа увод, литературен обзор, експериментална част, изводи и препоръки, заключение, библиография и приложение. Използваната литература наброява 102 източника, от които 28 са на български език и 74 са на латиница.

Във връзка с темата на дисертационния труд в теоретичната рамка са анализирани трудовете на класиците на теорията на привързаността- Дж. Боулби, М. Ейнсуърт, Мери Мейн, М. Клайн, Уиникът, Фр. Долто и др. Значим принос на Джон Боулби за обяснението на личността функциониране е въвеждането на термина „вътрешен работен модел”, който включва менталните представи за себе си, другите, света и бъдещето. Те се изграждат въз основа на общуването между бебето и основния грижещ се. Авторът твърди, че тези веднъж формирани тези представи са трудно податливи на промяна през жизнения цикъл на човека. В дисертацията са описани стадии на психосексуално развитие: орален, анален, инфантилен генитален, латентен и генитален. Всеки стадий се отличава с специфична организация на либидото и връзка с обекта. Начинът, по който индивидът е преминал през стадиите на психосексуалното развитие, определя личностовите особености и типа на интерперсоналните връзки. Формирането на ”здрав аз” изисква наличие на „достатъчно добра майка”, която се адаптира към променящите се потребности на детето в различните етапи от неговото развитие. Независимостта на детето се определя от способността му за изграждане на връзка с обекта.

Специално място е отделено и на личностовите теории-Гордън Олпорт, Дигман , Ханс Айзеик аспекти и др. Теоретичната обосновка на работата е прецизна и говори за отличната осведоменост на Люба Маринова, отнасяща се до различни школи и парадигми и умението и да акцентира на тези аспекти, които обслужват разглежданата проблематика.

Целта на дисертационния труд е да изследва взаимовръзката между основните фигури на привързаност в детството и формиране на структурата на личността.

Хипотезите и задачите са формулирани ясно и точно.

Предложена е адекватна на целта и хипотезите изследователска батерия, която е описана подробно.

Иследвани са 12 лица чрез метода case study, на възраст между 22 и 63 години, девет жени и трима мъже.

Анализът на получените данни показва отличните възможности на докторантката за описание и интерпретация на емпирични данни.

Емоционалната студенина и недостъпност на първичната фигура на привързаност затруднява емоционалната саморегулация, идентификацията и диференциацията на емоциите, което води често до конверзивни симптоми.

Липсата на значим трети, който да отдели детето от майката, води до симбиотичност с нея - доминиращ обект остава тя и този тип отношения стои в основата на повторението на същия сценарий на интимните връзки в зрелостта.

Данните от ААI са представени подробно и анализирани със завиден професионализъм. Представени са съответствията между типа привързаност в детството и зрелостта. Направен е успешен опит да се търсят взаимовръзки между типа привързаност и личностовия профил. Теоретичните знания са обвързани с конкретните емпирични данни, което осигурява висока доказателствена стойност на анализите.

Резултатите от проведеното емпирично изследване показват, че типът привързаност в детството формира личностовите характеристики в зрелостта. Прецизно е отбелязано коя от хипотезите е доказана на основата на емпиричните данни, което е белег на научна добросъвестност и прецизност. Изводите са на основата на получените данни и се отнасят до личностовите специфики при различните типове привързаност.

Дисертационният труд на Люба Маринова е добре планирано и отлично проведено емпирично проучване, с добре аргументирана теоретична база.

Авторефератът отразява достоверно дисертационния труд. По темата на дисертационния труд Люба Маринова има 3 публикации и два доклада от научни форуми.

Имайки предвид качествата на представения дисертационен труд, с пълна убеденост предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди на Люба Маринова образователната и научна степен „ДОКТОР”.

8.04.2015 г.

Подпис:.....
/проф.д.пс.н. Ваня Матанова/